

Yritys- ja osinkoverouudistus – Mitä tehtiin ja oliko siinä järkeä?

Jukka Pirttilä

20.8.2013

Sisältö

- 1) Tausta yritysverotuksesta
 - mitä se on?
 - kuka sen maksaa (kohtaanto)?
 - kansainvälinen verokilpailu
- 2) Pohdintaa hyvästä yritysverorakenteesta
- 3) Kehysriihipäätös
 - mitä tehtiin?
 - vaikutukset yrittäjien verotukseen
- 4) Huomioita kehyspäätöksestä erit. perustuen kohtaan 2

1 TAUSTAA

Yritysverotuksesta

- Käsittelen osakeyhtiöitä
- (pk, kotim.) omistaja-yrittäjä
 - saa tuloa yrityksestä
 - nostaa palkkaa, maksaa ansiotuloveron
 - ei nosta palkkaa, maksaa yritysveron ja saadusta osingosta osinkoveron
 - järkevää ottaa huomioon palkkaverot, yhtiöverot ja osinkoverot
- (iso, kv) pörssiyritys
 - omistajat hajallaan
 - ulkomainen omistaja ei maksa suomalaista osinkoveroa

Yritysverotuksen kohtaanto (kenen maksettavaksi vero siirtyy)

- ALV:nkin tilittää yritys – silti se ei yritysvero – menee hintaan
- Myös yritys- ja osinkoverotus voi vaikuttaa
 - omistajan tuottoihin
 - työntekijöiden palkkoihin
 - kuluttajahintoihin jos markkinavoimaa
- Kansainväliset yritykset erityisasemassa
 - eivät pysty juurikaan vaikuttamaan lopputuotteen hintaan
 - pääoman tuottovaatimus määräytyy kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta
 - jos yritysveroaste kiristyy, pääoman veroa edeltävä tuottoaste nousee ja palkat laskevat
 - yritysveroaste siirtyy teorian mukaan suurelta osin (liikkumattoman) työvoiman maksettavaksi
- Tuore evidenssi tukee havaintoa:
 - Devereux ym. (EER, 2012) tutkivat palkkojen reaktiota yritysveroasteeseen yritystason aineistolla EU-maissa , 1996-2003
 - mukaan yritysverotus siirtyy pitkällä aikavälillä 50 %:sti työvoiman maksettavaksi

Nimellisen yritysveroasteen kehitys

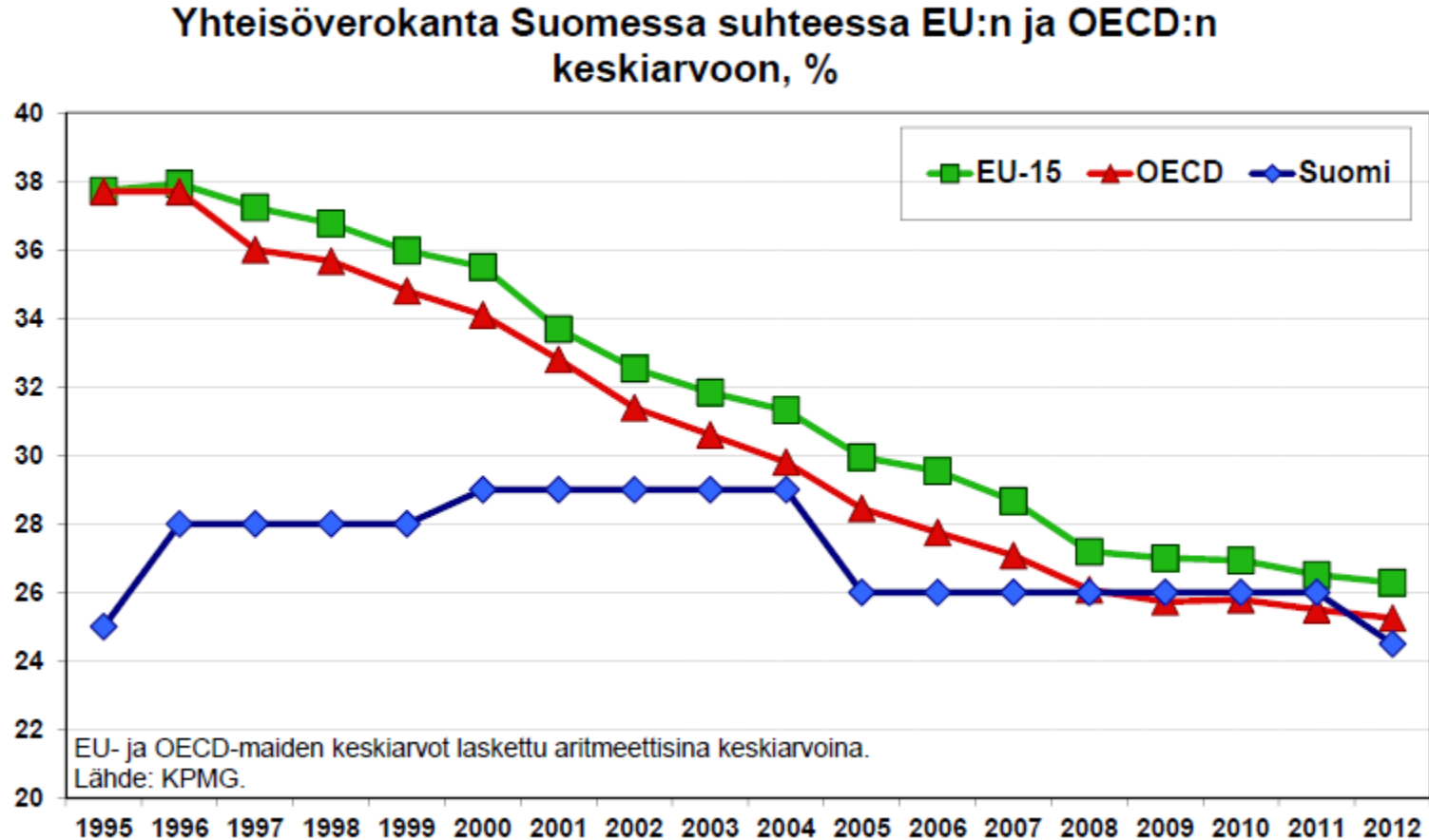

Table 2. Ranking of statutory tax rates and sta

Ranking	Country	Statutory tax rate (%)
1	Ireland	12.5
2	Slovenia	18.0
3	Poland	19.0
4	Czech Republic	19.0
5	Slovak Republic	19.0
6	Chile	20.0
7	Turkey	20.0
8	Greece	20.0
9	Iceland	20.0
10	Hungary	21.0
11	Switzerland	21.2
12	South Korea	22.0
13	Finland	24.5
14	Austria	25.0
15	Israel	25.0
16	Denmark	25.0
17	Netherlands	25.0
18	United Kingdom	26.0
19	Sweden	26.3
20	Norway	28.0
21	New Zealand	28.0
22	Canada	28.0
23	Luxembourg	28.8
24	Portugal	29.5
25	Mexico	30.0
26	Australia	30.0
27	Italy	30.3
28	Germany	30.9
29	Belgium	34.0
30	France	35.0
31	Spain	35.3
32	United States	40.5
33	Japan	40.8

Table 3. Ranking of effective tax rates, OECD cour

Ranking	Country	EATR (%)
1	Ireland	11.1
2	Slovenia	15.7
3	Slovak Republic	15.9
4	Czech Republic	16.1
5	Greece	16.1
6	Poland	16.7
7	Turkey	16.9
8	Switzerland	17.4
9	Iceland	17.7
10	South Korea	18.0
11	Hungary	18.6
12	Netherlands	19.1
13	Chile	20.2
14	Israel	21.3
15	Austria	21.6
16	Finland	22.0
17	Denmark	22.4
18	Italy	23.0
19	Sweden	23.2
20	Luxembourg	23.8
21	Canada	24.4
22	United Kingdom	24.8
23	Portugal	25.2
24	New Zealand	25.8
25	Norway	25.9
26	Mexico	26.1
27	Australia	26.6
28	Germany	27.0
29	Belgium	28.1
30	France	29.8
31	Spain	30.0
32	United States	34.9
33	Japan	36.0

Lähde:
Oxford University,
Centre for
Business Taxation:
Corporate Tax
Ranking 2013

Lisähuomioita

- Lisäalennuksia
 - Ruotsi, Tanska 22 %, UK 23 %
- Samaan aikaan otettu käyttöön mm. patenttibokseja (myös veropohja kapenee)
- Ei pelkkä trendi yli ajan:
 - evidenssiä siitä kuinka maat reagoivat toistensa veroasteisiin (mm. Devereux ym. J Publ Ec 2008)
 - Overesch ja Rincke (SJE, 2011): reaktiot voimakkaita erityisesti nimelliseen veroasteeseen

2 HYVÄSTÄ YRITYSVEROTUKSESTA

Hyvästä yritysverotuksesta Mirrlees Review:ssä

- suosittelee ns. ACE, eli Allowance for Corporate Equity –mallia
- jossa ns. normaalituottoa (riskitöntä tuottoa) vastaava osuus oman pääoman korvauksesta olisi vähennyskelpoista yritysverotuksessa
- etu:
 - poistaa velan houkuttelevuuden suhteessa omaan pääomaan
 - finanssikriisin myötä tärkeä näkökulma (de Mooij ym., IMF WP 2013): pankkien velkaantuminen riippuu merkittävästi velan houkuttelevuudesta yritysverotuksessa
- pulma:
 - ACE:en siirtymisestä aiheutuvalla verotuottomenetyksellä voitaisiin vaihtoehtoisesti laskea enemmän varsinaista yritysveroastetta
 - tämä jälkimmäinen taas selkeä verokilpailuinstrumentti
 - laaja pohja ja alhainen veroaste (tuottoisten) kansainvälisten yritysten näkökulmasta ACE:a houkuttelevampi
 - myös alempi yritysveroaste alentaa velan houkuttelevuutta

Johtopäätöksiä Suomen kannalta

- Suomen yritysverotus ei ole enää kansainvälisesti kovin kilpailukykyinen
- Hetemäen verotyöryhmän malli monessa suhteessa perusteltu
 - ACE-malli ei pienen avotalouden kannalta sittenkään houkuttelevin
 - alhaiselle normaalituotolle (esim 3 %) kannattaa asettaa (alempi) vero
- verotuottoja voi kompensoida korottamalla osinkoverotusta
 - osuu kotimaisille omistajille, ei rasita kansainvälisiä yrityksiä jotka herkkiä verokilpailulle
- sekä laajentamalla veropohjaa

3 KEHYSRIIHIPÄÄTÖKSEN VAIKUTUKSET

Mitä päätettiin

NYT

- yhteisöveroaste 24,5 %
- listaamattomien osingoissa 2 osaa
 - pääomatulo-osinko (alle 9 % nettovaroista)
 - verovapaa jos alle 60 000 €
 - ylimenevä osa 70% veronalaista pääomatuloa
 - ansiotulo-osinko (yli 9% nettovaroista)
 - 70% verotettavaa ansiotuloa
- pääomatulovero-%
 - 30 % ja 32 % 50 000 € ylittävältä osalta
- pörssifirmojen osingoista 70 % pääomatuloa (kok. veroaste 40)

RIIHI

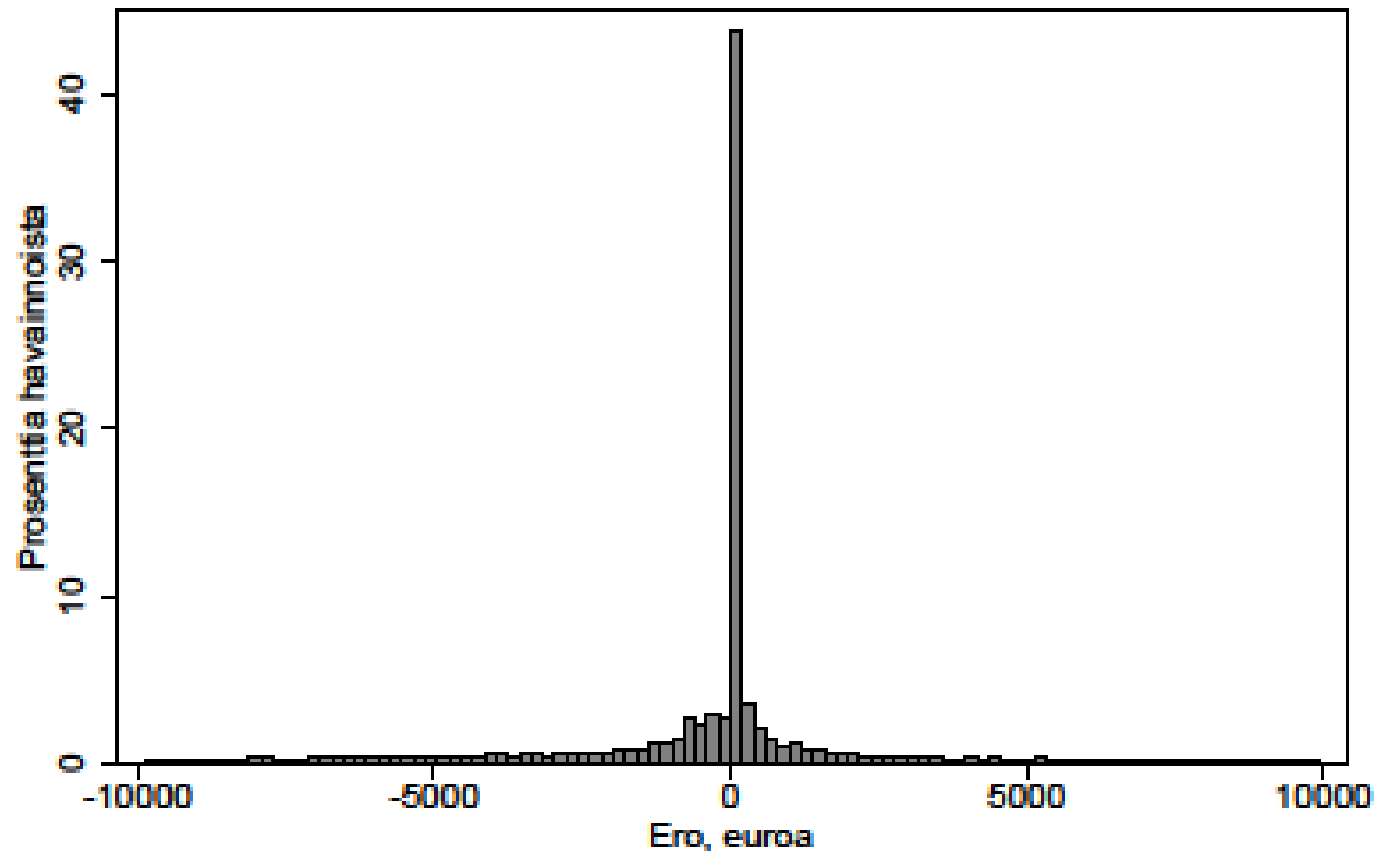
- yhteisöveroaste 20 %
- ei enää ansiotulo-osinkoja
- osingosta veronalaista 25% jos alle 8 % nettovarallisuudesta ja alle 150 000 €
- 8 % tai 150 000 € ylittävä osasta 85% veronalaista pääomatuloa
- pääomatulovero-% kynnys putoaa 40 000 €
- pörssifirmojen osingoista 85 % veronalaista (kok.veroaste ei juuri muutu)

Vaikutusarvioita koskien listaamattomia yrityksiä

- laskettu VATT:ssa (Sami Grönberg, Jarkko Harju, Seppo Kari, Tuomas Matikka, Olli Ropponen)
- perustuu vuoden 2010 verorekisteriaineistoon
- oletetaan, että yrittäjä valitsee palkkansa ja osinkonsa siten, että verot minimoituvat
- Evidenssiä siitä, että yrittäjät optimoivat palkka/osinkovalinnan (Harju ja Matikka 2013)

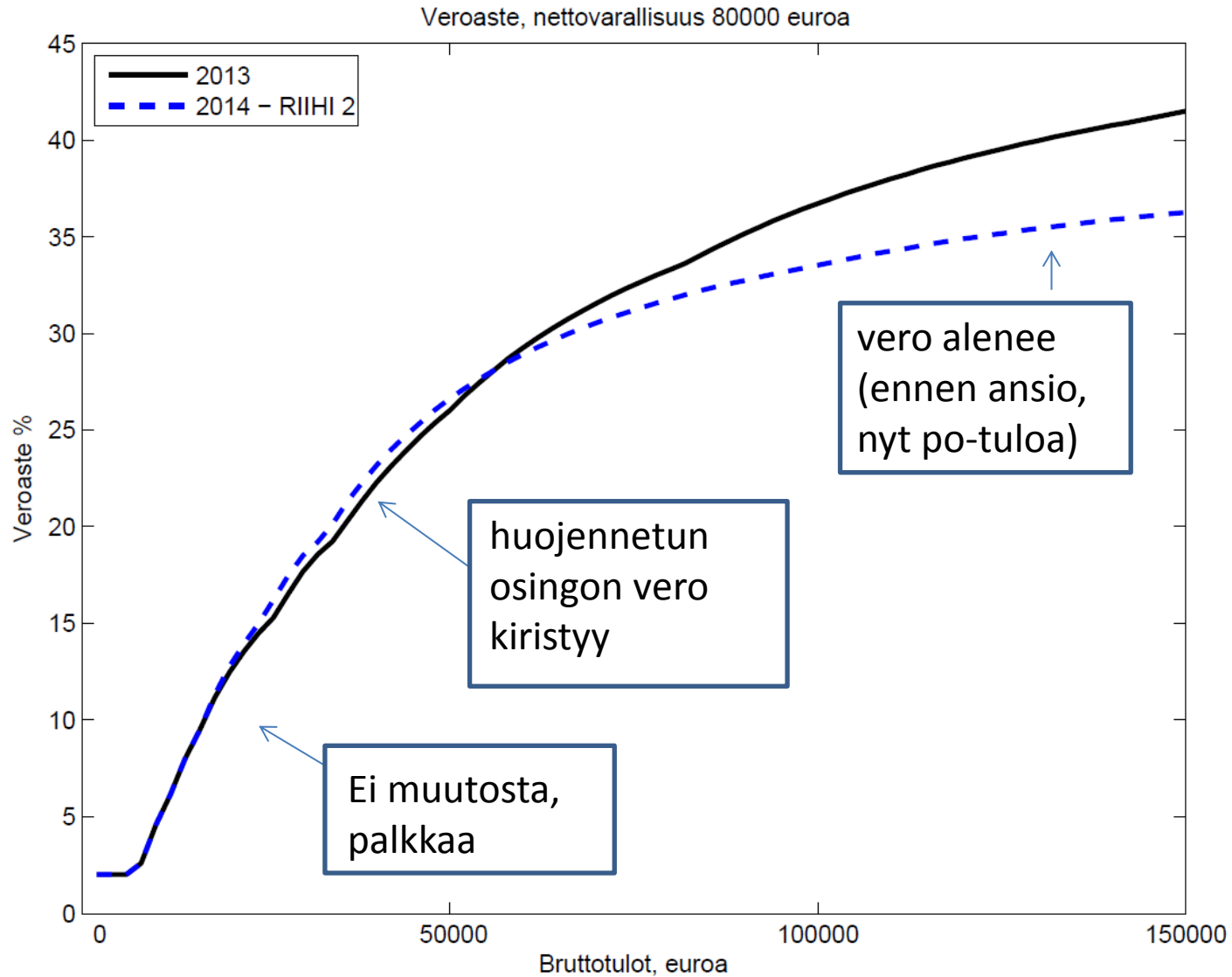
Optimointi järkevä perusoletus

YEL-yrittäjän palkka - optimaalinen palkka, vuosi 2010*

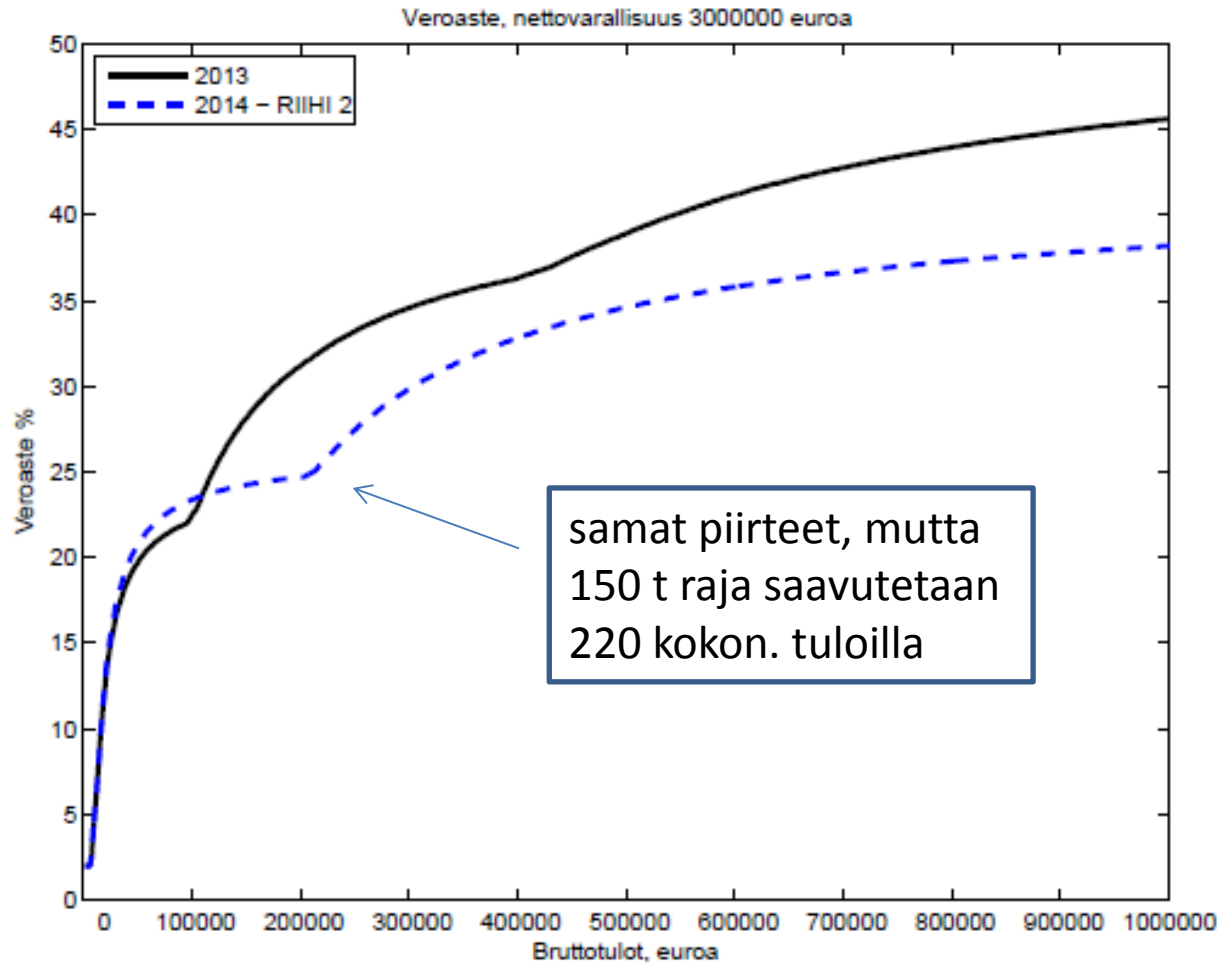

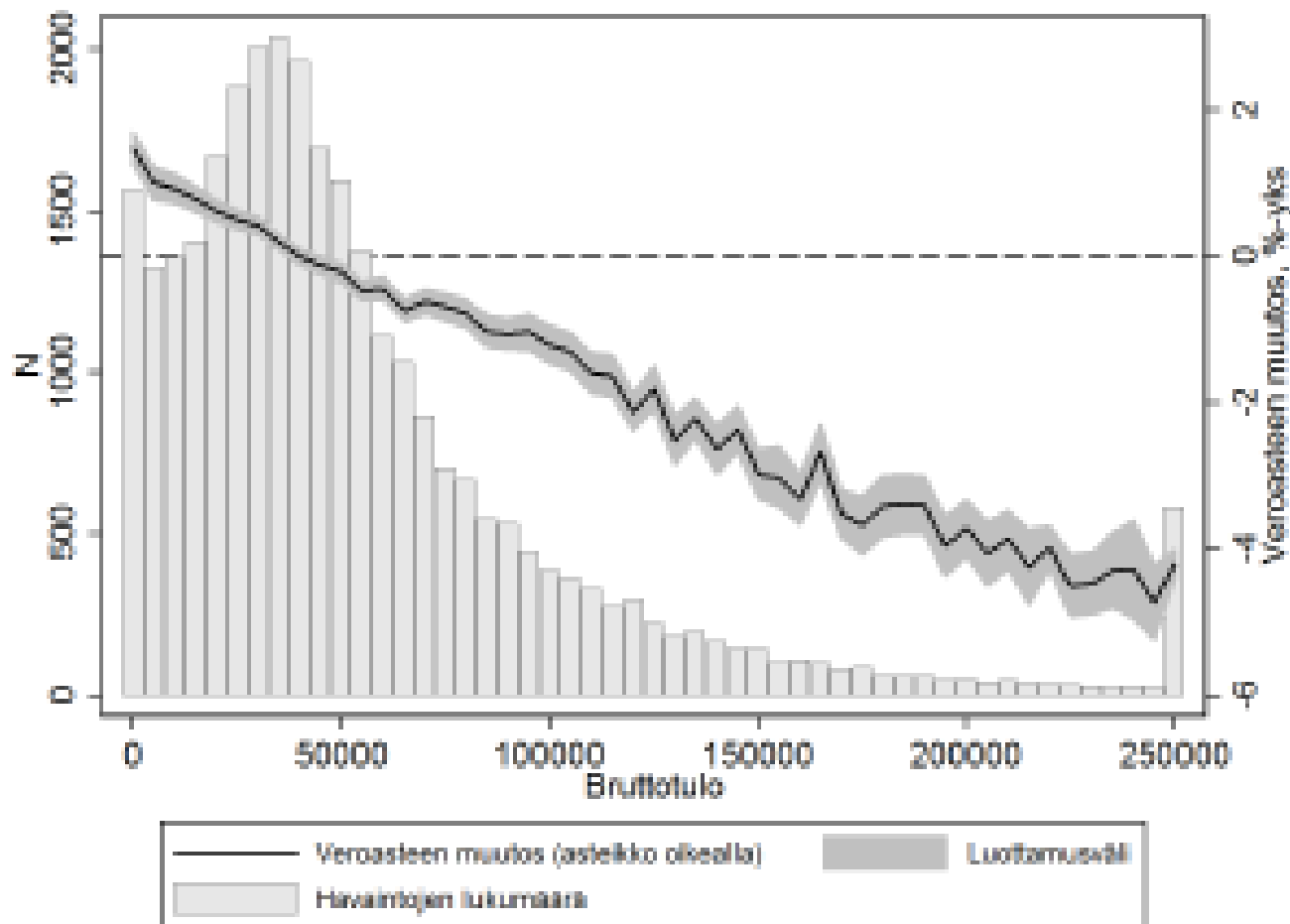
*23183 YEL-yrittäjää, kuvion ulkopuolella on 6976 yrittäjää

Miten verotus muuttuu (mediaani nv)?

Rikas yritys (ylimmän 1 % alaraja)

Kuvio 7: Veroasteen muutokset bruttotulon mukaan

Lähde: VATT

Yhteenveto muutoksista

- Pörssiyritykset:
 - vaikka osingonsaajan verotus kiristyy, yhtiövero huomioon ottaen listattujen firmojen kotim. osinkojen kokon. veroaste ei kiristy
- Listaamattomat:
 - yritykset, jotka jakaneet huojaennettua pääomatulo-osinkoa, kohtaavat pienen veronkiristuksen
 - suuria ansiotulo-osinkoja saaneet hyötyvät

4 LOPUKSI

Päätöksen arviointia

- Suomessa oli tarve alentaa yritysveroastetta
 - mutta olisiko 22 % riittänyt?
- Joka tapauksessa suunta, jossa yritysveroastetta lasketaan ja verotaakkaa siirretään kotim. omistajille järkevä
- Vähennysten karsinta myös fiksua
- Uudesta mallista tuli sekava, useita eri veroasteita ja mielivaltainen 150 t raja
- ei poista tulonmuuntokannustimia
 - itse asiassa houkuttaa hyvätuloisia siirtymään muista yritysmuodoista oy:ksi

Voisiko malli ennemmin olla?

- voisi varautua lähes automaattiseen mekanismiin joka soveltuu tulevaisuudessakin jatkuvaan yritysverokilpailuun
- lisäksi kansainvälisen kilpailukyvyn kannalta asiantuntijoiden ansiotulojen verokohtelu tärkeää
 - Kleven ym (2011, työpaperi, LSE): evidenssiä verotuksen vaikutuksesta osajien liikkuvuuteen
- vielä perustellumpi olisi ratkaisu joka sulkee tulonmuuntokannustimen kokonaan suurten osinkotulojen ja suurten ansiotulojen välillä
 - emme tiedä, mikä osa tuloksesta on yrittäjän työpanosta ja mikä riskipääoman tuottoa
- Jos ylin ansiotulojen rajavero olisi 50 % ja yritysveroaste 20 %, *ylimpien* osinkotulojen rajavero tulisi olla noin 38 % jotta
$$20 + 0.38 * 80 = 50$$
osinkojen veroaste = ansiotulojen veroaste